

Ruotu #131	Kuivasuo
	Rahja/Kalajoki

Sotilastorppa sijaitsi Kalajoen Rahjassa kylän yhteismaalla lähellä maantieltä, 12½ km kirkolta. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#1	Siermala Pähr Johanss	Rahja
#5	Sijpoinen Michel Pählss	Rahja
#4	Sijpoi Olof Olofss	Rahja
#12	Joensuu Erik Carlss	Rahja
#7	Råukala Pähr Pährss	Rahja
#10	<i>Lybra</i> öde (autio)	Rahja
#9	Rahja öde (autio)	Rahja

Syyskuussa 1774 tehdyn päätöksen mukaisesti Råukalan tilalle tähän ruotuun määrättiin uudistilat:

Ylitalo Erich	Sievi
Hjetala Danjel	Sievi
Kanganpää Thomas	Sievi
Juosola Eskil	Rahja
Pyrrö Anders	Rahja

Vuoden 1752 sotilastorpankatselmuksessa tupa ja aitta oli uusittava ja lato kaipasi korjausta. Vain navetta oli kunnossa. Torppa sijaitsi hiekkamaalla, mikä ei soveltunut viljeltäväksi. Tämän takia ruotu ehdotti torpan siirtämistä seuraavana vuonna reilun kilometrin päähän kylän taka-maalle Siipojoen varteen, missä maaperä oli hiekkamultaa. Ruodun tuli hyväksyttävä muuttosuunnitelma vielä maaherralla. Osa ruotuisännistä oli jo raivannut peltoa kyseisestä paikasta ja muut lupasivat raivata omansa. Samoin isännät lupasivat raivata tarvittavat niittymaat.

Vuoden 1781 katselmuksessa todettiin, että rakennukset olivat kunnossa, mutta pellot sijaitsivat ravinneköyhällä lentohiekalla, missä mikään ei kasvanut. Ruotu ehdotti jälleen torpan siirtämistä parempaan paikkaan. Kyseisenä vuonna sotilas ei ollut saanut satoa, joten ruotu lupasi toimittaa hänelle kolme tynnyriä viljaa. Niittymaata torpalla oli riittävästi.

Torpan muuttoa Wanhankartanonkorpeen käsiteltiin erillisissä katselmuksissa. 2.4.1782 todettiin, että torpalle tulee etsiä uusi paikka joko Rahjan- tai Etelänkylästä. 19.10.1782 ehdotettiin uutta paikka Keihäsojan varresta ja todettiin, että tilanne on sovittava vielä Etelänkylän asukkaiden kanssa. Ehdotettu torpan paikka tarkistettiin 9.10.1783 ja sen todettiin olevan liian alava ja viereisen suon kuivattamisen mahdotonta. Lähellä sijaitseva Puroniemen uudistila oli parantanut maitaan ajamalla niille savea. Torppa päätettiin pitää paikallaan, jos pellot savetaan samaan tapaan, kuten talolliset olivat parantaneet omia peltojaan. Ruotutalolliset lupasivat lisäksi suurentaa torpan peltoalan yhteen tynnyrinalaan.

Vuoden 1791 katselmuksessa rakennukset olivat kunnossa, paitsi aitta tuli uusiksi. Tuvan eteisestä oli väliseinällä erotettu kylmä kamari. Pellot olivat heikkokasvuista hiekkamaata, jota ei voinut parantaa lannoituksella. Tämän takia ruotutilalliset lupasivat toimittaa sotilalle vuosittain kolme tynnyriä viljaa, puoleksi ohraa, puoleksi ruista. Ilmeisesti torpan siirto ei sittenkään toteutunut, eikä peltojen saveaminen auttanut. Torpalla oli käytössään riittävästi niittyjä.

Vuoden 1797 katselmuksen mukaan tuvan tulisija ja ikkunat tuli korjata ja savupiippua jatkaa vedon parantamiseksi. Aitta ja lato olivat uusia, navetta kunnossa, mutta riihen lattia piti korjata. Pellot ja niityt olivat kunnossa.

Johan Smed

1739–1760

Johan on syntynyt Kalajoen emäpitäjässä noin vuonna 1718. Hänet otettiin sotilaaksi 8.12.1739. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42 ja rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Vuosina 1748–51 hän oli linnoitustöissä Helsingissä ja vuosina 1758–62 hän osallistui Pommerin sotaan, palvelen ensin Pyhäjoen komppaniassa, myöhemmin Everstiluutnantin komppaniassa. Marraskuussa 1759 hän joutui armeijan sairaalaan. Hän kuoli 10.3.1760 Pommerissa.

Johan Carlss Smed, vaimo **Maria Michelsdr.** Suomen asutuksen yleisluettelossa (SAY) Maria on merkitty henkirahan maksajana Raution Siipossa vuosina 1749–59.

Lapset:

Susanna s.1.4.1749 Kalajoki,

Johannes s.24.8.1752 Kalajoki,

Maria s.27.11.1755 Kalajoki,

Elisabeth s.5.9.1757 Kalajoki.

Matts Smed

1761–1770

Matts on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1737. Hän astui palvelukseen Pommerissa 28.3.1761 ja erotettiin pääkatselmuksessa 7.8.1770, jolloin hän oli pieni, ”erottuva” ja irstas. Hän oli myös karannut palveluksesta.

Matts Johanss Smed, ent. **Häiwälä**, s.26.1.1730 Ylivieska, k.9.3.1793 Haapavesi (vanh. **Häiwälä Johan** s.____.1692 ja **Walborg Henricsdr** s.____.7.1682, k.2.1.1746 Ylivieska), vihitty 6.3.1785 Haapavesi leski **Lisa Henricsdr Rökman**, ent. **Saickonen**, s.____. 1737. Matts lahjoitti Ylivieskan kappelille 20.12.1761 1 taalerin 4 äyriä ennen lähtöään Pommeriin. Heidät on merkitty itsellisiksi/palkollisiksi Haapavedellä vuosina 1777–87, mukana myös sisar **Anna Johansdr** s.10.8.1724. Lisan 1.puoliso sotilas #68 **Påhl Samuelss Rökman** s.20.3.1716 (katso).

Jacob Smed

1771–1773

Jacobin syntyperästä ei ole tietoa. Hänet otettiin sotilaaksi 2.3.1771. Hän kuoli Helsingissä 2.8.1773. Ilmeisesti hän oli mukana, kun Pohjanmaan rykmentti komennettiin Kustaa III:n vallankaappauksen takia syksyllä 1772 Suomenlinnaan, missä talven ja kevään aikana kuoli melkein viidesosa miehistä.

Jacob Jacobss Smed, ent. **Undinen**, s.5.8.1743 Kalajoki, k.2.8.1773 *Helsinki* (vanh. **Undinen Jacob Sigfridss** s.21.1.1708, k.21.1.1708 Kalajoki ja **Lisa Gustavsdr** s.____.1714, k.15.7.1804 Kalajoki), vaimo **Carin Olofsdr** s.____.1744 Kalajoki. Kalajoen kastettujen luettelossa Jacob on mainittu ensimmäisen kerran Smed-nimisenä vuonna 1771. Carin vihitty 2.avioonsa 8.12.1775 Kalajoki sotilas #145 **Lars Larss Callmar** s.8.3.1752 *Sievi* (katso).

Jacobin ja Carinin lapset:

Elisabeth/Lisa s.2.1.1766 Kalajoki (Undinen), k.28.11.1788 Reisjärvi, vihitty 20.11.1786 Reisjärvi **Johan Erikss Paawola** s.24.5.1754 Reisjärvi (vanh. **Pawola**, ent. **Ruokalainen, Erich** s.____.1699 ja **Walborg Johansdr Pawola** s.____. 1723),

Jacobus s.28.4.1767 Kalajoki (Undinen), k.2.5. 1768 Kalajoki,

Anna s.20.5.1768 Kalajoki (Undinen), k.3.4.1795 Reisjärvi,

Eric s.15.5.1770 Kalajoki (Undinen), k.25.9.1770 Kalajoki,

Britha s.15.5.1770 Kalajoki (Undinen), k.28.9.1770 Kalajoki,

Gustaf s.8.12.1771 Kalajoki (Smed), k.28.12.1771 Kalajoki,

Johannes s.31.12.1772 Kalajoki (Smed), k.7.1.1773 Kalajoki.

Anders Smed

1774–1789

Anders on syntynyt Pohjanmaalla (*/Kuopiossa*) noin vuonna 1750. Hän oli 169 cm pitkä. Hän ryhtyi sotilaaksi 21.2.1774. Kesällä 1779 hän oli rakentamassa Vaasan Hovioikeuden rakennusta ja kruununpanimoa. Vuosina 1788–89 hän oli mukana Kustaa III:n sodassa palvelen kesän 1788 saaristolaivastossa muonitusluupilla. Hänet siirrettiin 7.3.1789 ruotuun #142 (katso), missä palvellessaan hänet ammuttiin Haapaniemen taistelussa 19.9.1789.

Anders Larss Smed s. s. 1746 (tai: s. 1749), k. 19.9.1789 *Haapaniemi*, vihitty 27.12.1768 Sievi **Maria Pehrsdr Muhonen** s. 31.4.1746 *Sievi* (vanh. **Muhonen l. Pykölä Pehr Anders** s. s. 1720 ja **Caren Michelsdr** s. s. 1723). Anders oli kotiväynä Sievin Muhosessa vuosina 1771–73. Kahden ensimmäisen lapsen syntymän aikoihin vuosina 1769–72 hän oli varamies. Maria-leski lapsineen oli itsellisinä Rautiossa vuosina 1789–93. Vuodesta 1794 hän asui poikansa Pehrin luona Kalajoella Tyngän Ruhkalassa.

Antti on mainittu vaimonsa Marian isän Pekka Antinp Muhosen, k. 12.12.1775 Sievi, perukirjassa, missä perillisinä ovat Pekan vaimo Kaisa Mikontr sekä lapset Antti, Pekka, Erkki ja Maria + puoliso sotilas Antti Smed.¹

Lapset:

Pehr s. 3.11.1769 Sievi, k. 26.5.1844 Kalajoki, vihitty 1. avioon 9.11.1792 Kalajoki **Anna Simonsdr Yli-Ruhkala** s. 1.11.1769 Kalajoki, k. 21.6.1795 Kalajoki (vanh. **Kärkinen/Ruhkala Simona Samuelss** s. s. 1742 ja **Brita Henriksdr** s. s. 1747), vihitty 2. avioon 17.11.1796 Kalajoki **Brita Eriksdr Simi** s. 25.1.1769 Kalajoki, k. 26.1. 1833 Kalajoki (vanh. **Simi Erich Larss** s. 20.4. 1738 ja **Christin Mattsdr** s. 20.2.1737).

Lapsi Pehrin 1. aviosta:

Maria s. 16.8.1793 Kalajoki, k. 11.8.1794 Kalajoki,

Anders s. 24.12.1772 Sievi, k. 28.5.1784 Kalajoki,

Matts s. 8.3.1774 Sievi (RK myös: s. 8.2.1776), vihitty 13.11.1798 Sievi **Anna Mathsdr Kiiskinen** s. 18.12.1774 Sievi (vanh. **Kiskilä Matts Pehrss** s. 11.2.1743 Sievi ja **Karin Johansdr Skantzi** s. 12.4.1750 Reisjärvi). Matts lahjoitti häntensä yhteydessä 8 runstykkiä Sievin kappelin lasareettirahastoon ja 1 killingin 9 runstykkiä käyhäinrahastoon. He asuivat Sievin Kiiskisessä.

Lapset:

Mathias s. 17.1.1800 Sievi (RK: s. 17.2.1800), vihitty 29.10.1822 Sievi **Lisa Johansdr Käsken** s. 1.5.1796 Sievi (RK: s. 1.3.1796 ja s. 7.3.1796) (vanh. **Käsken Johan Johanss** s. 18.10.1768 Sievi (RK myös: s. 20.12.1768) ja **Maria Pehrsdr** s. 3.7.1760),

Maria s. 9.5.1802 Sievi (RK: s. s. 1804), vihitty 13.12.1822 Sievi **Johan Adam Anderss Nygård**, ent. **Birck/AlaKarjula**, s. 28.10.1795 Sievi (vanh. **Nygård**, ent. sotilas #144 **Birck, Anders Larss** s. 16.7.1764 ja **Brita Larsdr AlaKarjula** s. 26.12.1765 Sievi),

Johan/Johannes s. 6.3.1775 Kalajoki, k. 8.10.1786 Kalajoki,

Lars s. 6.3.1776 Kalajoki, meni Lohtajalle vuonna 1788,

Maria s. 21.7.1779 Kalajoki, k. 5.12.1785 Kalajoki,

Eric s. 11.5.1781 Kalajoki, vihitty 18.2.1806 Kalajoki **Caisa Jacobsdr Grekula** s. 12.3.1784.

Heillä lapsia ainakin:

Anders s. 7.8.1806 Pyhäjoki, k. 25.9.1807 Pyhäjoki,

Margeta s. 17.12.1807 Pyhäjoki,

Henric s. 17.11.1782 Kalajoki, k. 9.11.1806 Reisjärvi,

Charin/Carin s. 18.3.1784 Kalajoki, vihitty 29.10.1803 Reisjärvi **Johan Michelss Ahola**, ent. **Mustickaniemi**, s. 17.3.1777 Reisjärvi (vanh. **Ahola**, ent. **Mustickaniemi/Pesola, Michel Larss** s. 29.11.1750 Reisjärvi ja **Brita Andersdr Lockila** s. 8.2.1747 Reisjärvi). Carin oli piikana Sievissä vuonna 1801.

Lapsi:

Britha s. 15.8.1804 Sievi, vihitty 9.12.1827 Reisjärvi **Matts Simonss Leppälä** s. 15.9.1804 Reisjärvi (vanh. **Leppälä**, ent. **Järvenpää, Simon Mattss** s. 1.4.1780 Reisjärvi ja **Catha-**

rina Larsdr Calmar s.8.8.1782 Reisjärvi (jonka isä sotilas #145 **Lars Larss Calmar** s.8.3.1752 *Sievi*)

Thomas s.22.11.1785 Kalajoki, palkollisena Sievissä vuonna 1802.

Jacob Johanss Cirk

1789–1789

Jacob, ent. **Kälpanen**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1761. Hän oli 165 cm pitkä. Hänet merkittiin sotilaaksi 9.3.1789 Raahen rekrytointitilaisuudessa. Ilmeisesti hän ehti mukaan Kustaa III:n sotaan ja luultavasti hänen palveluksensa päättyi jo samana vuonna. Hänelle myönnettiin 14.5.1793 sotilashuonerahastosta 5 riikintaalerin suuruinen eläke, mitä hän nautti ainakin vielä vuonna 1802.

Jacob Johanss Cirk, ent. **Kolppanen** s.15.12. 1761 Lohtaja, k.6.3.1820 Kalajoki, (vanh. **Kolppanen Johan Esajass** s. _._.1730 ja **Anna Mattsdr** s. _._.1733 Lohtajan Marinkaisista). Jacob tuli tähän ruotuun vuonna 1789 ja muutti rippikirjan mukaan pois vasta vuonna 1798. Hänet on kirjattu rippikirjassa itselliseksi vuosina 1805–20.

Michel Sirek/Circk

1789–1790

Michel on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1761. Hän oli 167 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi vuonna 1789. Hän haavoittui Kustaa III:n sodassa Kilpikosken taistelussa ja joutui sairaalaan. Lukkarin 5.5. 1790 antaman todistuksen mukaan hän oli palveluskyvytön ja hän sai eron 8.9.1790. Samalla hänelle ehdotettiin sotilaseläkettä.

Kirkonkirjoissa ei tietoja.

Eric Ericss Sirck (Circk)

1790–1790

Eric, ent. **Rautio**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1757. Hän oli 163 cm pitkä. Hänet otettiin palvelukseen Kustaa III:n sodan aikana 25.1.1790 Säamingissä. Hänen palveluksensa päättyi jo saman vuoden aikana. Vuoden 1791 sotilastorpan katselmuksen mukaan hän kuitenkin asui ruodun #135 torpassa ja tämän ruodun torpassa asui vastaavasti ruodun #135 sotilas Jacob Järn. Nähtävästi hän palasi asumaan tähän torppaan vuonna 1794 vaimonsa kuoltua. Vuoden 1797 sotilastorpan katselmuksessa hänet oli edelleen merkitty sotilaaksi tähän ruotuun.

Eric Circk/Circk s.2.3.1753, k.15.12.1819 Rautio, vihitty 1.avioon 11.4.1790 Sievi **Elisabeth Ericssdr StorRautio** s.23.11.1760 Sievi, k.7.4.1794 Sievi (vanh. **Rautio Eric Mats** s.26.3.1733 ja **Kirstin Erichsdr** s. _._.1734), vihitty 2.avioon 11.12.1794 Kalajoki **Maria Adamsdr Sandbacka** s.9.2.1757 Kalajoki, k.10.1.1818 Rautio (vanh. **Sandbacka Adam** s. _._.1728 ja **Susanna Thomasdr** s. _._. 1732). Eric lahjoitti 31.10.1790 Sievin kappelin köyhäinrahastoon 4 killinkiä. Erich tuli Sievin Rautioon kotivävyksi, muutti 1.vaimonsa kuoleman jälkeen ruotutorppaan maininnalla ”palasi Sievistä”. Lisa-vaimon perunkirjoituksen yhteydessä 3.11.1794 lahjoitettiin Sievin kappelin lasareettirahastoon 1 killinki 1 runstykki ja köyhäinrahastoon 1 killinki. Jacob on merkitty rippikirjassa sotilastorppaan vuoteen 1795 asti, torpankatselmuksessa hänet mainitaan torpassa vielä vuonna 1797. Jacob ja Maria muuttivat 1.3. 1816 Rautioon, missä heidät on merkitty itselliseksi.

Lapset:

Christina s.12.10.1790 Sievi,

Lisa/Elisabeth s.10.3.1792 Sievi, vihitty 22.4.1821 Rautio **Nicolaus/Nils Thomass Pahicka-aho**, ent. **Käändä**, s.26.12.1793 Alavieska (vanh. **Käändä Thomas Josephss** s. _._.1737 ja **Brita Johansdr** s.1.5.1756). Nils muutti Raution Pahicka-ahoon veljensä Andersin mukana vuonna 1815, Lisa meni Rautioon palkolliseksi 24.1.1817. Lisa ja Nils muuttivat torppareiksi Kalajoen Sandbackaan 7.8.1828.

Lisan avioton lapsi:

Brita s.16.12.1816 Rautio, k.22.12.1816 Rautio.

Johan Cirek

1790–?

Johan on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1757. Hän oli 165 cm pitkä. Hän aloitti sotilaspalveluksensa 6.3.1790 (alussa mahdollisesti eri ruodussa?). Hän ehti olla mukaan Kustaa III:n sodan loppuvaiheisiin, ainakin kesällä 1790 rykmentin sotatoimiin Savonlinnan suunnalla. Hän oli kesän 1793 komennukselta Elimäen Villikkalassa ja vuonna 1795 Hankoniemessä. Vuonna 1804 hänen mainitaan käyttäneen yhä vanhan mallista sotilaspukua. Suomen sodan loppuvaiheessa vuonna 1809 tässä ruodussa ei ollut sotamiestä. Mahdollisesti tämä on sama mies kuin edellinen (nimi vaihtunut)?

Kirkonkirjoissa ei tietoja. [Suomen asutuksen yleisluettelossa](#) (SAY) sotilas Circkin vaimo Maria on merkitty Kalajoella Rahjan Siroseen vuosina 1793–99.

Viitteet

¹ OMA, Salon tuomiokunta: signum 152, sivu 694/13.3.1776